

Oświadczenie złożone przez senatorów Wadima Tyszkiewicza i Krzysztofa Kwiatkowskiego na 42. posiedzeniu Senatu w dniu 19 maja 2022 r.

Oświadczenie skierowane do minister finansów Magdaleny Rzeczkowskiej

W odpowiedzi na pismo ministra finansów wyrażone przez podsekretarza stanu Piotra Patkowskiego, pismo z dnia 24 marca 2022 r., pragniemy złożyć replikę do zawartych w nim tez i argumentów.

Na wstępie należy zauważyć, że wbrew stanowisku zawartemu w wymienionym piśmie polskie przepisy prawa zawierają szczegółowe regulacje określające zasady likwidacji szkód z ubezpieczeń komunikacyjnych. Są one zawarte w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (DzU 2003 nr 124 poz. 1152 z późn. zm.). W polskim porządku prawnym nie obowiązują zasady *soft law* czy *common law*, tylko przepisy prawa stanowionego. Przepisy te, nakładając na ich odbiorcę określone prawa i obowiązki, zawierają także system kontroli i sankcji za naruszenie zawartych w nich dyspozycji.

Projekt rekomendacji KNF nie zawiera żadnej z powyższych zamiennych. Są one skierowane wyłącznie do towarzystw ubezpieczeń, które mogą jedynie oświadczyć, czy zastosują je wprost, czy też w inny sposób będą zmierzać do osiągnięcia zamierzonego poprzez nie celu. Poza powyższym oświadczeniem, nie ma więc tutaj ani systemu kontroli stosowania rekomendacji, ani też sankcji za ich niestosowanie.

Nie koresponduje z rzeczywistością także stwierdzenie, jakoby poprzednio wydane wytyczne KNF pozytywnie wpłynęły na poprawę procesów likwidacji szkód komunikacyjnych z umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Przeczy temu chociażby stale rosnąca liczba postępowań sądowych wytaczanych przeciwko ubezpieczycielom na skutek wypłat zaniżonych odszkodowań.

Wreszcie, rekomendacje KNF nie zastąpią przepisów prawa, utrwalonego i jednoznacznego orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, a stanowić będą jedynie wzmocnienie argumentacji stosowanej w decyzjach towarzystw ubezpieczeń.

Ad. 1. Skoro organ nadzoru nie posiada kompetencji do stworzenia nadzoru i sankcji za niestosowanie wydawanych przez siebie dyspozycji, nazywanych wręcz przez Ministerstwo jako *soft law*, to wydawanie ich okazuje się być wprost bezprzedmiotowe i bezcelowe. Po cóż komuś przepisy, których nikt nie musi stosować.

Ad. 2. Skoro organ nadzoru posiada kompetencje do wydania zasad likwidacji szkód, tym samym posiada kompetencje do ustalenia zasad ich przestrzegania. W końcu jest organem nadzoru nad rynkiem finansowym i posiada to w swoich podstawowych kompetencjach, nałożonych ustawowo.

Ad. 3. Żadna z propozycji zmian przepisów projektu rekomendacji nie nakazuje, czy oczekuje od Komisji Nadzoru Finansowego wydawania merytorycznych orzeczeń w sporach dotyczących niedopłat do odszkodowań komunikacyjnych. Kontrola miałaby polegać na rzeczywistym stosowaniu zapisów rekomendacji, tj. zestawienia wypłat dokonywanych w postępowaniu likwidacyjnym z zasądzonymi dopłatami do tych odszkodowań na etapie postępowania sądowego. Ta prosta analiza w sposób jednoznaczny pozwala ocenić poprawność wypłacanych odszkodowań przez towarzystwa ubezpieczeń w toku postępowania likwidacyjnego.

Ad. 4–5. Wnioskujemy o pisemne ustosunkowanie się do ostatecznego kształtu rekomendacji KNF, z uwzględnieniem uzasadnienia odmowy zastosowania proponowanych przez środowisko motoryzacyjne zmian.

Ad. 6. Stosowana kwalifikacja klasyfikacji części zamiennych na części O, Q, P nie posiada podstawy prawnej. Jest ona jedynie przyjętą przez część rzeczoznawców nomenklaturą. Przyjęcie jej przez sądy powszechne wynika z braku szczegółowej wiedzy w tym zakresie i jest powielane w wyniku wydawanych w takim kształcie, choć nie do końca prawidłowych, opinii biegłych. Autorzy nie oczekiwali tym samym certyfikowania przez KNF części zamiennych, a pozyskiwania dokumentów, potwierdzających ich jakość w stosowanych naprawach.

Ad. 7. Uzasadnienie niniejszego punktu, przywołującego przepisy prawa uszczegóławiające proces likwidacji szkody, stoją wprost w sprzeczności z argumentacją pierwszego akapitu, stanowiącego o braku szczegółowych przepisów prawa dotyczących zasad likwidacji szkód. Same zapisy ustawy, choć jednoznaczne, nie zapewniają ich stosowania. Do tego ustawodawca stworzył organ nadzoru, a nie sądy powszechne.

Ad. 8. Jak wskazuje samo literalne brzmienie ustalenia „stawek rynkowych”, winny one być ustalone

w oparciu o weryfikację stawek stosowanych przez serwisy naprawcze działające na wolnym rynku.

W pozostałym zakresie autorzy niniejszego pisma podtrzymują swoje stanowisko. Argumentacja zaprezentowana w poprzednim, jak i obecnym dokumencie ma za zadanie stworzenie realnej poprawy sytuacji poszkodowanych, przy jednoczesnym pełnym zrozumieniu zasady zrównoważonej polityki kosztowej ubezpieczycieli.

Wadim Tyszkiewicz
Krzysztof Kwiatkowski